

Kunstkritikk

Det er en lang vei til Jupiter, baby

Av Tommy Olsson

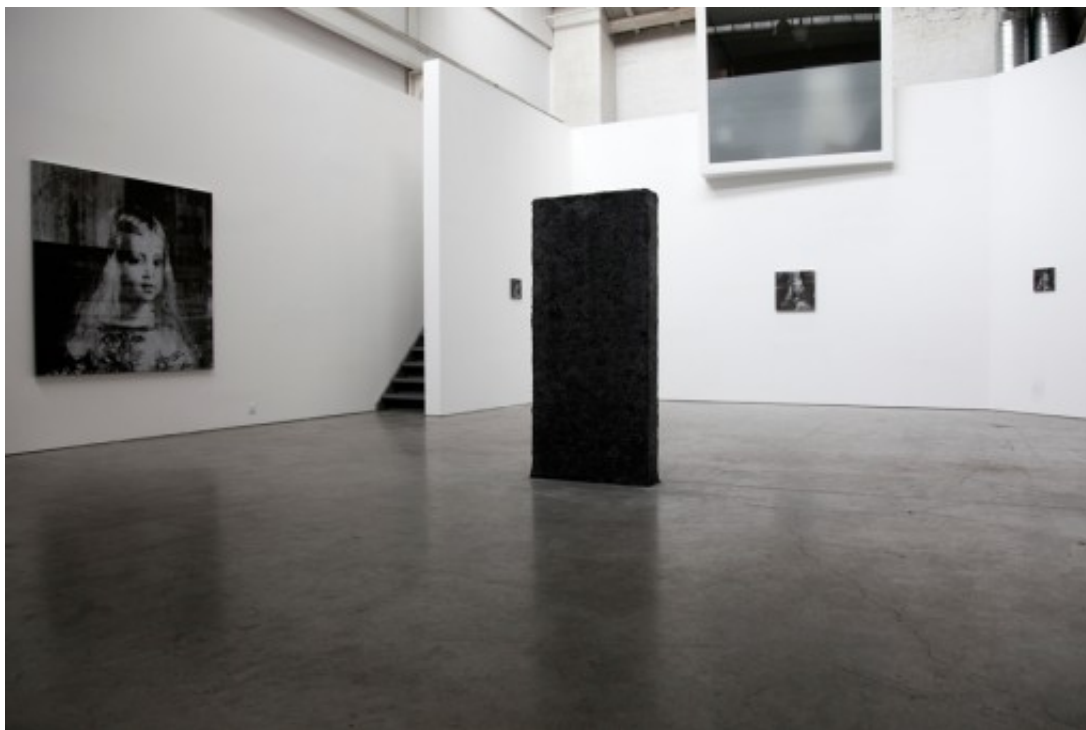
30.11.11

The Princess and the Monolith

Bruce High Quality Foundation

UKS

11. november - 20. desember 2011

Bruce High Quality Foundation, *The Princess and the Monolith*, 2011. Installasjonsfoto fra UKS.

La oss legge personlige spørsmål til side. De involverer alt fra familiebesøk via uventede bevegelser over kartet og ganske mye mas fra kreditorene. Begrenset allmenn interesse, altså. Men hva tenkte jeg, der jeg slentret mot Unge Kunstneres Samfund? Sant å si tenkte jeg en del på døden, siden det var min bursdag. Og jeg tenkte meg frem til min gjenfødelse som sel eller eventuelt som berømt arkitekt, og gjorde en mental notering om å ikke sløse så mye tid på uvesentligheter i neste kosmiske runde. Jeg grublet også litt over den klassiske problemstillingen «What happens when an unstoppable force hits an immovable object?» Det skulle vise seg å være en halvt ubevisst forberedelse for det som ventet meg innenfor dørene på UKS.

Dette er Bruce High Quality Foundations første utstilling i Norge. Denne gruppen av anonyme kunstnere har en ikke ubetydelig hipness-faktor, og inntar visstnok plass 99 på topp 100-listen over hvem som for øyeblikket har mest makt i det internasjonale kunstlivet. Det er lett å se hvorfor; prosjektene deres er direkte samtidskommenterende, stappfulle av referanser til kunsthistorien og viser en attityde som permanent har langfingeren pekende oppover. I tillegg er de som oftest elitistisk vittige, på en måte som lar folk med IQ lavere enn 125 stå igjen med åpen munn og et tomt, stirrende blikk. De er gode på det de gjør, ganske enkelt. Og anonymiteten innenfor gruppen – visstnok innført for å unngå personkulten rundt unge kunststjerner – er jo, selv om det neppe er SÅ enkelt, sympatisk. Og dermed blir det jo resultatet av aktivitetene som teller. Det fører som oftest til at tonen er skarp og direkte. Dette er ikke et landskap av personlige traumer og lumske drifter. Det dreier seg snarere om en fiktiv størrelse som sprenger seg inn i virkeligheten.

Så er muligens dette møtet mellom «prinsessen og monolitten» som vi presenteres for på UKS en anelse vagt i forhold til den standarden gruppen har satt for seg selv. Metoden kan rett og slett synes noe lettvint og ikke veldig effektiv. Oppsettet er omtrent som følger: Vi tar referanse A (*Las Meninas*, malt i 1656 av Diego Velázquez), og referanse B (2001: *En romodysse* – Stanley Kubricks film fra 1968), og kaster dem inn i det samme rommet og ser hva som skjer. Og det som skjer er jo selvfølgelig at det oppstår forbindelser der det tidligere ikke var noen. Eller, de var jo der, men ingen så dem. Men så snevres perspektivet inn, og vi forholder oss til prinsessen, Margarita, maleriets ubestridte sentrum, og monolitten, den kryptiske og enigmatiske egentlige hovedrollen i 2001: *En romodysse*. Denne monolitten – stor, svart og rektangulær – forstyrrer tidlig i filmen apene og forblir åpen for tolkninger. Noen har hevdet at den egentlig representerer selve kinolerretet – noe som skal forklare de helt svarte partiene i filmen; du ser ikke et tomt lerret, du ser faktisk på monolitten.

Bruce High Quality Foundation (BHQF) legger veldig mye vekt på research, eller hvorfor ikke si det rett ut – de legger faktisk *all* vekt på research.

Ikke noe galt i det, men det virker for meg som om komponentene aldri helt møtes i dette verket. Utsnittet av prinsessen, reproduisert og gjentatt i sorthvitt xerox-utgave, dekker hele den store salen på UKS og presenteres sammen med en video som går løs på alle mulige forbindelser og fakta i forhold til Kubricks

Bruce High Quality Foundation, *The Princess*, 2011.

monolitt. Det hele er akkompagnert av adskillige forskjellige versjoner av melodien *Save the Last Dance for Me*, hvis historie også blir gjort godt rede for i videoverket, som selvfølgelig har en voiceover med en snakkende computer. Denne sangen, som vel må kunne sies å være en av de låtene som absolutt alle har hørt en eller annen gang, blir et tredje holdepunkt i det som altså burde være en intrikat vev av betydninger.

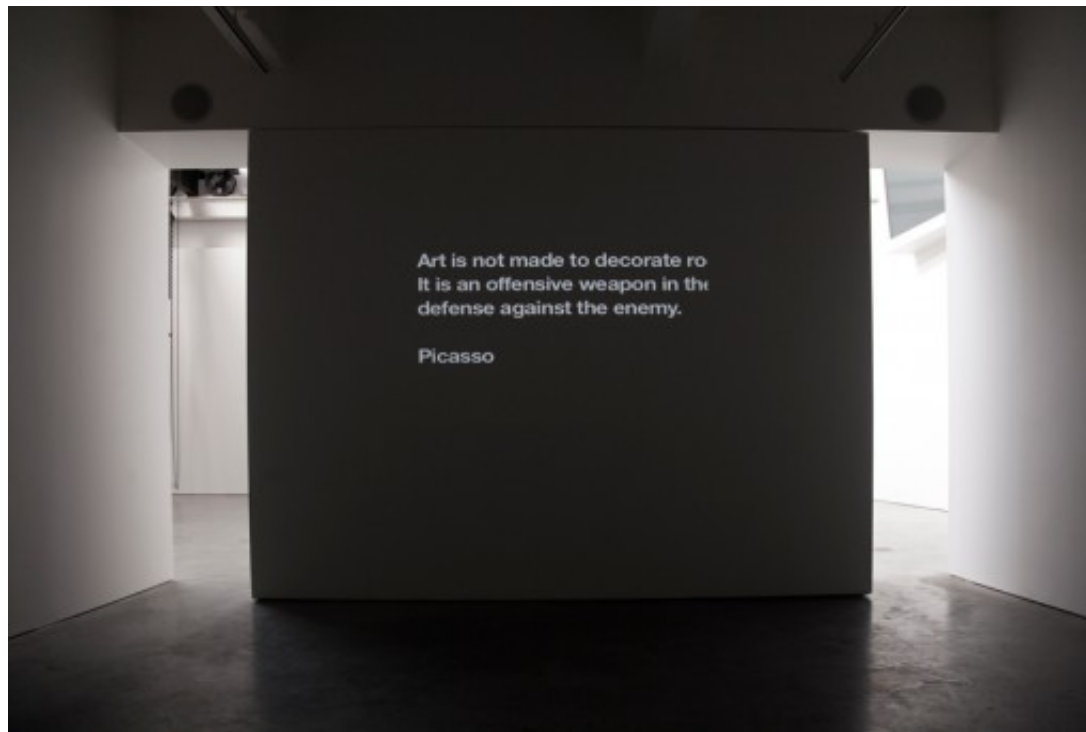
Videoen er på en måte, isolert sett, i seg selv nok – selv om den til tider bare formidler informasjon rapportert rett fra Wikipedia. Til tross for den litt anstrengte redegjørelsen for tid og rom og eksistensielle grunnvilkår, holdt i et toneleie som til enhver tid holder døren åpen for alle tenkelige konspirasjonsteorier, og den masete sangen, blir denne oppramsingen av fakta intrikat nok til at man står løpet ut og ser hele greia – selv om den ikke er helt overbevisende. Det burde være fascinerende – jeg mener, alt ved denne fremgangsmåten tar jo sikte på nettopp det – men det skal faen la seg fascinere når ligningen til slutt ikke vil gå opp. For selv om monolitten får gjennomgå en slapstickliknende redegjørelse og analyse kommer vi egentlig ikke nærmere en forståelse av dens betydning. Prinsessen, på sin side, blir nærmest bare hengende til pynt. Ja, det er et godt maleri, og det er en over middels god film, og sangen er sikkert fin hvis man ikke har hørt den titusen ganger allerede – men hvor er egentlig forbindelsen? Eller, når en slik forbindelse ikke er åpenbar, hvor finner dialogen mellom disse komponentene egentlig sted? Jeg er jo klar over at det burde skje bak pannebeinet mitt, men alt jeg ser er et utilstrekkelig forsøk innenfor en kunstnerisk genre som dessverre er så avslørende at kunstneren må treffe blink med en gang. Mystikken som likevel henger i lokalene tilhører Velázquez, Kubrick og *The Drifters* – hvis originalversjon av *Save the Last Dance for Me* okkuperte førsteplassen på den amerikanske topplisten i hele tre uker i 1960. Hvis noen nå trenger den informasjonen.

BHQF har tidligere gjort intervensjoner som i mine øyne er genialt presise, sylskarpt kritiske, og av det slaget som oppleves som nødvendige. Ofte med en klokkeklar timing og tungen rett i munnen. Men det her virker ikke som det skal, altså. Det gjør ikke det. Når delene hver for seg er større enn helheten er det noe som skurrer. Mitt forslag ville være å gjøre jobben ferdig før man stiller ut, men det høres så stakk konservativt ut at jeg ikke er sikker på om det virkelig var meg som tenkte den tanken. Men hvis det ikke var

Bruce High Quality Foundation, *The Monolith*, 2011. Installasjonsfoto fra UKS.

meg, hvem var det da?

Bruce High Quality Foundation, *The Princess and the Monolith*, 2011. Installasjonsfoto fra UKS.